

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A fővárosi közlelmezés reformja*

Forrás:

Bp. Hírlap

Bp

1917 VII. 5.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1917"

Személy

Helyszám

A fővárosi közlelmezés reformja A rendőrség és a lőváros együttes akciója

Budapest, jul. 4.

Megirtuk, hogy Sándor László ideiglenes főkapitány hivatalos működését azzal vezeti be, hogy meg akarja szüntetni az élelmiszerbódék előtt az ácsorgást. Tanácskozást folytat a főváros közlelmezésének reformja ügyében és nagy ambícióval, munkakedvvel fogott hozzá a probléma megoldásához, melynél sok nehézséggel kell megküzdenie.

A főkapitány ma délelőtt fölkereste a főváros vezetőiségét és megnyerte tervének az illetékeseket. Egyelőre gyorsabb tempóban fogják az élelmiszer-elárúsítóhelyek készletét pótolni és ha szükséges, szaporítani fogják a bódékat. Az elszámolást olyan időre teszik, a mikor már nem ácsorog a boltokki előtt közönség. Az áruszállítást lehetősen az éjszakai folyamán intézik el és már korán reggel megkezdik a kiürítést. Az üzletek előtt táblákat állítanak föl, a melyen feltüntetik, hogy valamennyi cikkből hány adag kerül kiosztásra. A községi üzemekben minden nap másszínű sorszámecédulákat fognak kiadni és a kiadást olyan mennyiségre korlátozzák, amennyi készlet van a raktárban.

A főkapitány akcióját magáévá tette az egész rendőrtisztület. A rendőrtisztviselők készségesen vállalkoztak arra, hogy személyesen veszik kezükbe a terv végrehajtását. Körülbelül negyven tisztviselő már ma megjelent a különböző élelmiszer-elárúsító-helyen és személyes tapasztalatot gyűjtött. A tisztviselők javaslatokról írásbeli jelentést fognak tenni, de az már ma is megállapítható, hogy a rendőrtisztviselők pusztán megjelenése enyhítette a piaci mizériát. A rendőrtisztviselők mindenütt ott voltak, ahol baj volt és tapintatos eljárással igyekeztek azt megszüntetni.

Sándor László főkapitány több ízben tanácskozott Kaveggia Béla rendőrkapitánnyal, a piaci

rend és árdrágítási ügyek referensével. A kapitány maga is kiváló gazda és eddigelé egyedül foglalkozott közlelmező kérdésekkel a rendőrségen. A háboru elején a rendőrök egy részét a piacokra rendelte és valóságos informáló szervezetet létesített. A rendőrök kioktatta a szükséges tennivalókra.

Rendőrök minden második héten szerdán írásbeli jelentést terjesztettek eléje. Nemcsak a piaci helyzet mentésére szorítottak, hanem az esetleges zavarok megoldását is javasolták. A ki a jelentéseket látta, esodálkozott azon, hogy az egyszerű emberek gondolkozása mennyi egészséges ötlettel járulhatott volna hozzá az élelmezés kérdésének megoldásához. Az új főkapitány méltányolja a kapitány fáradozását és a már meglevő kész szervezetet föl fogja használni a reform megvalósításánál.

Munkatársunk fölkereste a rendőrkapitányt, a jövő tervekről a következőket mondotta:

— Az én véleményem szerint a közlelmezés nehéz problémáját csak úgy oldhatjuk meg, ha a kiskereskedőket bevonjuk az élelmiszerelárúsításba. Eddig ez azért nem történt meg, mert a hatóságok attól félték, hogy sok visszaélés lesz. Nem szabad mindenkiben csalót látni. Igaz, akadtak lelkiismeretlen emberek, a kik a mostani kényszerhelyzetet kihasználták, de a megbízhatatlan elem a kereskedőknek legfőljebb az egy százalékka volt. Az sem megvetendő nézőpont, hogy egy nagy társadalmi réteget nem szabad tönkretenni. A kiskereskedőknek legnagyobb része áruhiány miatt megszüntette az üzemet, most itt az alkalom, hogy kis existenciájukat újra megteremtsék. Az áru egy-két fillérrel drágább lesz, mint a hatóság kezelésében volt, de a közönségnek ez a pénzübeli differencia megéri azt, hogy a bódék előtt nem kell órák hosszában átácsorogni.

— Ugy hallom, hogy az egyenletes elosztás miatt még több jegyet akarnak bevezetni. Ez ellen senkinek sem lehet kifogása, csak arra kell

vigyázni, hogy *tulzásba ne vigyék és a jegyek elosztása ne legyen nehézkes*. Esetleg még az is megtörténhetik, hogy a jegykiosztásnál is sorba állnak az emberek. *Egy ácsorgás helyett még kettő is lehet*. A jegyek elosztása vagy a házmesterek autján, vagy a rendőrszobák szerint volna a leg-helyesebb.

— Még a volt főkapitány elrendelte, hogy a kerületi rendőrtisztviselők járják be a piacokat és észrevételeikről számoljanak be. Az új főkapitány most ellenőrizheti, hogy a rendeletet valóban hatékonyan hajtják-e végre. Eleinte pontos beszámolókat kaptam, később azonban csupán a rendőreim jelentésére voltam utalva.

— A főkapitány intézkedéseinek a hatását nem sokára érezni lehet. Egyelőre nehezíti a helyzetet, hogy a mezőgazdasági munkások a földmunkálatokkal nagyon el vannak foglalva és nem érnek rá az árut Budapestre hozni. Az esőhiányról már sokat beszéltek. Nagy kárt okozott, még a kerti növények is elpusztultak.

Kavaglia kapitány aztán bemutatta a rendőrök e heli jelentését. Szabatos mondatok szakifejezésekkel tarkítva. Azt hiszi az ember, hogy gazdasági tudósító vetette papírra az észrevételeket. *Dublé Ferenc és Böszörményi József rendőrök így írták:*

— A fölhozatal csekély volt és a keresletet nem elégítette ki. A vidéki nép a földmunkával van elfoglalva és ezért nem jöhet a piacra.

Sámsón György a nagykereskedők ellen harcol, a kik az árut a maximális áron veszik meg és így kiskereskedők nem jutnak élelmiszerhez. *Balázs IV. József a burgonyaellátást kifogásolja, Pecsnik István a rizselosztást kifogásolja, Martos József rendőr pedig szintén az ácsorgást szeretné megszüntetni. Sajnálattal jelenti, hogy csupán rendőri felügyelettel lehet rendet tartani és az ácsorgók között anyák is szoronganak, a kiknek a csecsemőjük a karjukon sir.*

A főkapitány akciója sikerrel fog járni, ha emberei bizalmára támaszkodik.

az illetékes körökkel. Célunk az, hogy a hiába való ácsorgásnak elejét vegyük és ezt talán úgy lehetne elérni, hogy elsősorban a szállítást és az áruk kiadását gyorsítjuk meg, másodsorban pedig lehetőleg beszűntetjük a hiábaváló várakozást. Esetleg sorszámokat adunk ki, amelyek minden nap más színűek és mivel kiosztás előtt pontosan meg lehet állapítani, hogy hány adag áll rendelkezésre, annyi sorszámot osztunk ki, amennyi árut tudunk adni, a többi várakozóknak pedig másnapi sorszámot adunk, hogy azok a következő napon az őket megillető adagokhoz jussanak. A szállításon is javításokat kell eszközölni, a szállítást és átvételt gyorsítani, az árukiadást pedig decentralizálni, első sorban olyan módon, hogy az eddigi üzemboltok mellé többet kell fölállítani és egyes kerületek lakóit az áruk átvételénél saját kerületeikre kell szorítani, mert megésik, hogy a külfelkekről bejön a város belsejébe és elvonják az árut az illető kerület lakóitól. Terybe vetjük azt is, hogy az üzemboltok előtt táblán lesz fölülntelve, hogy hány adag kerül az egyes cikkekből kiosztásra. A kerületi kapitányságok már a mai nappal megkezdték az élelmiszerüzletek megfigyelését, hogy megállapítsák, milyen irányban van szükség változtatásra és segítségre.

Népkonyhák és polgári étkezők.

A fővárosnál állítólag még mindig folynak az előkészítő munkálatok a tervbe vett új népkonyhák és a középosztály számára fölállítandó polgári étkező megszervezésére. A fölállítandó népkonyhák és polgári étkező számára a főváros központi konyhája főzne és az élelmicikkeket pedig a Közelmezési Hivatal szolgáltatná. A főváros a Kigýó-terí Klotild-palotában már ki is bérelt egy hatal-

mas helyiséget, ahol a Népjóléti Központ népelemezési kirendeltsége fog működni. Ez lenne a népkonyhák központi hivatala is.

A főváros kibérelte ezenkívül a Kossuth Lajos-utca és a Szép-utca sarkán levő volt Ditmár-féle tűzlehelységet, ez 500 személyt magába fogadó polgári étkezőalakítják át, a kerületekben pedig szintén nagyon sok helyiséget vettek ki, amelyek ételkiosztók céljaira rendeznek be. Az ez akcióhoz azonban a legfontosabb hiányok: az élelmiszerek, amelyeket báró Kürthy már hónapokkal ezelőtt kilátásba helyezett azt mondják, a népkonyhák működésébe hozalának késedelmét a kormányválság okozta.

Befőzéshez való cukor.

E hó 10—14-ike között a lisztjegyekkel együtt fogja a főváros a befőzési cukorjegyek kiosztani. Tekintettel az Országos Kérelmezési Hivatal által a fővárosnak rendelkezésre bocsátott cukormennyiség korlátolt vára, egy-egy háztartás részére, ha az 2—4 tagú áll, 3 kg., ha 5—8 tagból áll 4 kg., ha 9 és több tagból áll 5 kilogram befőzési cukor jutna.

Egyes személyből álló háztartások stb. ebből a kizárólag magánháztartások részére rendelkezésre bocsátott befőzési cukor nem részesülhetnek. A hatóságnak a megillető befőzést ellenőriznie kell; ezért befőzési akorra való igényüket csakis azok jelentésk, akik tényleg befőzni fognak.

A bejelentésre szolgáló lapok a házmesterek tartoznak e hó 5-én, esütőnap, az illetékes lisztbizottságoknál átvenni még aznap az igényt tartó lakók között szétadni. A lakók a szükséglet bejelentés adását e hó 6-án, pénteken, kitöltik, a házmesternél visszaadják, aki azokat e hó 7-én, szombaton lisztbizottságnak beadja. — A szükségletbejelentés alsó részét, amelynek címe „Vallomás gyümölcs befőzéséről” azonban mindenki alá írja, tegye el és amidőn a gyümölcs befőzés megtörtént, a valóságnak megfelelően feltételt adja át a házmesternek. Ennek legkésőbb szeptember

15-ig kell megtörténnie, mert szeptember 17-én a házmestereknek az összegyűjtött vallomásokat a lisztbizottságoknál be kell adniok.

A Tanács a beadott vallomások alapján helyszíni szemlék útján fogja ellenőriztetni, vajjon a befőzésre kapott cukor a vallomásnak megfelelően tényleg befőzésre használtatott-e föl. Ennek fogva a befőzésre kapott cukorral készült befőtt vagy iz fogyasztását október 15-ike előtt nem szabad megkezdeni. Amennyiben valamely háztartás az átvett cukor felhasználását a vallomás szabályszerű beadásával nem igazolja, úgy az illető háztartás ez évi október 15-től addig nem fog cukorjegyet kapni, ameddig a befőzésre kapott cukor a háztartásnak a rendes jegy szerinti cukorszükségletét fedezné. Hamis bevallás esetén azonban kívül a kihágási eljárás is megindíttatik az illető fél ellen.